

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 01 marca 2022 r.

Znak sprawy: DRR.zw.051.1.2022

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych**

Szanowny Panie Prezesie,

Odpowiadając na pismo z dnia 2 lutego 2022 r. w sprawie wniosków przyjętych przez Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w dniu 20 grudnia 2021 r., uprzejmie przekazuje poniższe informacje.

Ad. 1. Wprowadzenie rozwiązań dotyczących oceny parametrów jakościowych dla podmiotów skupowych.

Badania oceny parametrów jakościowych zbóż wykonywane są w laboratoriach własnych podmiotów skupujących lub w laboratoriach zewnętrznych na zlecenie podmiotu skupującego. Niemniej jednak, ponieważ skup produktów rolnych odbywa się na podstawie umów zawartych między sprzedającym a pierwszym nabywcą przy ustalonej przez nich cenie, strony umowy mogą w umowie ustalić, iż pobieranie próbki produktu rolnego może być zlecone „rzeczoznawcy” czyli osobie, która posiada aktualne uprawnienia (wiedzę praktyczną i teoretyczną) w zakresie pobierania próbek artykułów rolno-spożywczych. Próbkę pobraną przez uprawnionego rzeczoznawcę mogą być przebadane w dowolnym, niezależnym, akredytowanym laboratorium zaakceptowanym przez obie strony. Wzajemnych roszczeń co do niespełniania postanowień umowy, w tym sporów dotyczących kwestii wyników badań oceny jakości produktów, strony umowy mogą dochodzić na drodze sądowej przed sądami powszechnymi lub w ramach arbitrażu (sądu polubownego) pod warunkiem pisemnego sporządzenia między stronami zapisu na sąd polubowny.

Przykładem mechanizmu wspomagającego rozstrzygnięcie sporów pomiędzy rolnikiem a skupującym jest działające przy Izbie Zbożowo-Paszowej Kolegium Arbitrów, stworzone na potrzeby firm członkowskich zrzeszonych w Izbie. Celem Kolegium Arbitrów jest rozpatrywanie sporów między podmiotami gospodarczymi na tle wykonywania obowiązków wynikających z umów kupna-sprzedaży towarów rolnych. Warunkiem rozpatrywania sprawy przez Kolegium jest odpowiedni zapis w umowie kupna-sprzedaży, iż ewentualne spory będą rozstrzygane przez Sąd Arbitrażowy przy tej Izbie. Jeśli w umowie podmioty nie wskażą jednoznacznie, kto ma dokonać arbitrażu, wówczas jest on dokonywany przed sądem powszechnym.

Jednocześnie chciałbym podkreślić, że w celu zabezpieczenia interesu obu stron transakcji producenci rolni powinni podpisywać z odbiorcami tych produktów umowy kontraktacji, w których należy zawierać jasne i nie budzące wątpliwości klauzule czy też wytyczne zawierające przepisy na przykład w odniesieniu do jakości dostarczanego ziarna, w tym sposobu pomiaru jego wilgotności, a także w zakresie rozstrzygnięć w przypadku gdy jedna ze stron takiej umowy ma zastrzeżenia co do sposobu oceny tej jakości.

Ad.2. Wydłużenie terminu stosowania nawozów naturalnych.

Mając na względzie znaczenie nawożenia, MRiRW od wielu lat dokłada starań, aby pogodzić coraz bardziej restrykcyjne wymagania środowiskowe z możliwością prowadzenia produkcji zwierzęcej i roślinnej. Dlatego przygotowane na podstawie art. 104 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. z późn. zm.) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia "Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu" (Dz.U. z 2020 r. poz.243) – tzw. program azotanowy, uwzględnia elastyczność w terminach jesiennego stosowania nawozów. Termin stosowania nawozów zawierających w składzie azot jest ważnym czynnikiem w wysokiej efektywności wykorzystania składników nawozowych przez rośliny, w tym ograniczania nadmiaru składników odżywczych w środowisku. Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że nawożenie nawozami naturalnymi jest bardzo cenne zarówno ze względu na obecne ceny nawozów mineralnych, jak i na gleby występujące w Polsce, szczególnie te o małej ilości próchnicy. Dlatego stosowanie nawozów naturalnych, w tym obornika ma duże znaczenie w kontekście nawożenia, dbania o żyzność gleby, jak i wykorzystywania posiadanych zasobów. Nawożenie w nieodpowiednim terminie i nieodpowiedniej dawce jest

nie tylko zagrożeniem dla środowiska, ale także zwiększa koszty które musi ponosić rolnik. MRiRW na bieżąco analizuje prognozy pogody na najbliższy okres, tak aby móc wdrożyć odpowiednie działania. Na podstawie informacji IMGW-PIB, według globalnych długoterminowych modeli pogodowych i regionalnych modeli opracowywanych w IMGW-PIB, średnia temperatura powietrza w okresie zimowym 2021/2022 r. w całej Polsce powinna mieścić się w zakresie normy wieloletniej z lat 1991-2020. Jak wynika z analiz IMGW-PIB, w lutym temperatura utrzyma się w rocznej normie. W całym kraju średnio temperatura będzie oscylować ok. 0°C. Prognozy nie wskazują w lutym br. wartości temperatur powyżej normy.

Odnosząc się do kwestii rezygnacji z ustalenia konkretnych terminów kiedy stosowanie nawozów zawierających w składzie azot jest zakazane, należy podkreślić, iż wszystkie kraje UE musiały wprowadzić konkretne daty z ww. zakazem. W większości krajów zakaz ten kończy się w lutym, a zaczyna w październiku/listopadzie. Ponadto należy podkreślić, iż podejście służb Komisji Europejskiej (DG. ENVI) w kwestii terminów stosowania nawozów jest jednoznaczne tj. wymaga się wprowadzenia konkretnych terminów kiedy rolnicze wykorzystanie nawozów jest zakazane (w związku m. in z zapisami załącznika III ust. 1 pkt. 1 Dyrektywy Rady z dnia 12 grudnia 1991 r. nr 91/676/EWG (tzw. dyrektywy azotanowej) tj. *„Środki obejmują zasady odnoszące się do: 1. okresów, kiedy rolnicze wykorzystanie niektórych rodzajów nawozu jest zakazane; (...)*”).

Niemniej jednak, należy wskazać, iż z uwagi na obserwowane zmiany klimatu oraz przebiegi warunków pogodowych w poszczególnych latach, zauważalna jest potrzeba rozważenia uelastycznienia terminów wiosennego stosowania nawozów. MRiRW wychodząc naprzeciw tym wyzwaniom, zwróciło się z prośbą do ministra właściwego ds. gospodarki wodnej (obecnie Ministerstwo Infrastruktury), które koordynuje w Polsce sprawy ochrony wód oraz prace legislacyjne ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. z późn. zm.) oraz programu azotanowego, o podjęcie, w pracach prowadzonych nad przeglądem/aktualizacją programu azotanowego, które mają zakończyć się w 2022 r., działań zmierzających do uelastycznienia wiosennych terminów stosowania nawozów.

Warto również wskazać, że jednym z etapów prac zaplanowanych przez Ministerstwo Infrastruktury w ramach przeglądu i aktualizacji programu azotanowego jest przeprowadzenie konsultacji społecznych. W związku z powyższym ważne jest śledzenie przez środowisko rolnicze bieżących informacji i wyników analiz publikowanych i udostępnianych do konsultacji przez Ministerstwo Infrastruktury.

Ad.3 Zamieszkanie na wsi a uciążliwości wynikające z prowadzenia gospodarstwa rolnego.

W styczniu 2022 r. Ministerstwo Rozwoju i Technologii przekazało do prekonsultacji projekt ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgłosił kilka propozycji, których realizacja przyczyni się do zwiększenia efektywności produkcji rolnej. Jedną z zgłoszonych propozycji dotyczy planów ogólnych gmin (nowy dokument planistyczny) gdzie zaproponowano delimitację odrębnej strefy związanej wyłącznie z produkcją rolniczą, np. strefa rolnictwa, w której jako funkcja podstawowa zostanie wprowadzona produkcja rolnicza, a jako funkcja uzupełniająca zabudowa zagrodowa.

Ad.4 i 8 Pomocy dla producentów trzody chlewnej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.), pomocą dla producentów loch, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z epidemią COVID – 19 są objęci producenci świń:

- którzy w dniu 15 listopada 2021 r. prowadzili gospodarstwo, w którym były utrzymywane świnię;
- którzy zgłosili do 15 kwietnia 2022 r., zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, Agencji oznakowanie świń urodzonych od 15 listopada 2021 r. do 31 marca 2022 r., w swoim gospodarstwie rolnym.

Pomoc będzie przyznawana w drodze decyzji kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta świń, na wniosek tego producenta świń złożony na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej w terminie do dnia 29 kwietnia 2022 r.

Należy podkreślić, że pomoc dla producentów loch, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z epidemią COVID – 19 została notyfikowana Komisji Europejskiej jako zgodna z Komunikatem Komisji *Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19*. Pomoc zgodnie z aktualnym brzmieniem ww. komunikatu może być udzielana jedynie do 30 czerwca 2022 r.

Ad.5. Wsparcia dla grup producentów trzody chlewnej w kolejnym okresie funkcjonowania.

Jak wynika z art. 77 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, w zakresie wsparcie dla organizacji producentów i grup producentów, możliwe jest wsparcie wyłącznie nowoutworzonych podmiotów, a więc powstałych od 1 stycznia 2023 r. Wsparcie będzie dostępne przez okres 5 lat od ich powstania, podobnie jak w okresie 2014-2020. Nie ma zatem możliwości wspierania grup producentów rolnych, w tym grup producentów trzody chlewnej, które już funkcjonują na rynku. Możliwe natomiast byłoby utworzenie przez członków takiej grupy organizacji producentów z jednoczesnym dołączeniem do nich nowych producentów, na podstawie produkcji których, wypłacane będzie wsparcie ryczałtowe.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że brak wsparcia w kolejnym okresie funkcjonowania nie powinien mieć wpływu na możliwości grupy w zakresie realizacji wspólnych zakupów po niższych, negocjowanych cenach, a także na wspólną sprzedaż produktów rolnych, ponieważ są to elementy podstawowej działalności prowadzonej przez każdą grupę, które powinny stanowić główny motyw ekonomiczny trwałej współpracy zrzeszonych rolników, niezależne od pozyskiwania jakiegokolwiek wsparcia finansowego.

Ad.6. Cena produktów rolnych nie niższa od kosztu wyprodukowania. Zaniżanie cen przez podmioty skupowe.

Należy wskazać, że MRiRW podjęło w 2019 r. inicjatywę wdrożenia w drodze ustawy tzw. cen referencyjnych w oparciu o poziom kosztów produkcji, jednak inicjatywa ta uzyskała negatywną ocenę służb Komisji Europejskiej w procesie notyfikacji projektowanych przepisów. Projektowane regulacje dotyczyły ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych oraz ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. W projekcie ustawy zaproponowano m.in., aby minister właściwy do spraw rynków rolnych ustalał cenę referencyjną określonego produktu na podstawie określonego wzoru oraz danych opracowanych w wyniku badań prowadzonych przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB. Zgodnie z projektowanymi przepisami nabywanie produktów rolnych lub spożywczych poniżej cen referencyjnych mogłoby być potraktowane

jako nieuczciwa praktyka. Stosowanie tak zdefiniowanej niedozwolonej praktyki byłoby zagrożone nałożeniem kary pieniężnej przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

W ramach procedury notyfikacji projektowanych przepisów Komisja Europejska zwróciła uwagę, że zgodnie z art. 168 ust. 6 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1308/2013 wszystkie elementy umów na dostawę produktów rolnych zawieranych przez producentów, odbiorców, przetwórców lub dystrybutorów, w tym elementy obejmujące cenę do zapłaty za dostawę, są swobodnie negocjowane między stronami. W opinii Komisji Europejskiej nie jest dopuszczalne ustalanie cen przez władze krajowe, a projektowane przepisy są niezgodne ze swobodą zawierania umów, w tym swobody ustalania ceny sprzedaży produktu. Wobec stanowiska Komisji Europejskiej, dalsze prace nad nowelizacją ww. ustaw zostały zaniechane.

Ad.7. Ograniczenie stosowania osadów ściekowych na gruntach rolnych.

W odniesieniu do postulatu dotyczącego podjęcia działania w sprawie ograniczenia stosowania osadów ściekowych na gruntach rolnych, MRiRW informuje, że rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz.U.2002.134 z późn. zm.) znajduje się w kompetencjach Ministra Klimatu i Środowiska. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach uzgodnień międzyresortowych w związku ze zgłoszonymi uwagami uzyskał zmiany do tego aktu prawnego polegające na zwiększeniu częstotliwości badań osadu wykorzystywanego rolniczo. Działania MRiRW w kierunku ograniczenia uciążliwości i zagrożeń oraz ochrony gruntów rolnych wynikające ze stosowania komunalnych osadów ściekowych w rolnictwie będą kontynuowane.

Jednocześnie należy pamiętać, że stosowanie ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych w rolnictwie sprowadza się do relacji pomiędzy rolnikiem dysponującym gruntem a wytwórcą osadów ściekowych i uzależnione jest od wyrażenia zgody na zastosowanie tego odpadu przez rolnika.

Ad.9 Zniesienie terminu dostosowania wielkości miejsc do przechowywania nawozów stałych.

W odniesieniu do postulatu dotyczącego wydłużenia terminów na dostosowanie się do wymogów w zakresie wielkości miejsc do przechowywania nawozów naturalnych terminów

ujętych w pkt. 1.4. Warunki przechowywania nawozów naturalnych oraz postępowanie z odciekami, ust. 11 programu azotanowego, informuję, że zgłaszało taką potrzebę do ministra właściwego ds. gospodarki wodnej (obecnie Ministerstwo Infrastruktury), które koordynuje w Polsce sprawy ochrony wód oraz prace legislacyjne ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne oraz programu azotanowego. MRiRW wnioskowało o wydłużenie terminów na dostosowanie wynikających z programu azotanowego.

MRiRW argumentując propozycję wydłużenia terminów na dostosowanie miejsc do przechowywania nawozów, wskazywało również na fakt, że wymogi programu azotanowego uzgadniane były, z Komisją Europejską, w zupełnie innej sytuacji od tej jaką mamy obecnie. W okresie negocjacji, tj. w latach 2017 – 2018, ani też przed tym okresem nie mieliśmy pandemii COVID-19.

Zgodnie z informacją otrzymaną od ministra ds. gospodarki wodnej, taka inicjatywa legislacyjna powinna zostać poprzedzona stosownymi analizami i konsultacjami z Komisją Europejską. Ministerstwo Infrastruktury wyraziło również obawę o to, że kolejna próba zmiany warunków ustalonych w 2018 r. z Komisją Europejską może skutkować ponownym otwarciem postępowania formalnego przeciwko Polsce, co w konsekwencji może doprowadzić do wprowadzenia wymagań bardziej rygorystycznych niż te obowiązujące obecnie.

Ad.10 Uszczelnienie systemu wypłat dopłat bezpośrednich.

Wszystkie płatności realizowane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), w tym płatności bezpośrednie, mogą być przyznawane wyłącznie na zasadach określonych w prawodawstwie Unii Europejskiej, a ewentualne ukierunkowanie danego instrumentu nie może wykraczać poza swobodę przewidzianą dla państw członkowskich tymi przepisami. Wdrażane w danym państwie członkowskim interwencje muszą przede wszystkim być zgodne z celami wsparcia określonymi w przepisach unijnych. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że jednym z podstawowych celów WPR jest zapewnienie godziwych dochodów rolników, co wymaga bardziej zrównoważonego rozdysponowania wsparcia. Ponadto płatności bezpośrednie nie mogą oddziaływać na decyzje rolników w zakresie kierunku i wielkości produkcji czy też obrotu ziemią. W związku z powyższym płatności bezpośrednie zasadniczo nie są powiązane z obowiązkiem prowadzenia określonej produkcji rolnej.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1307/2013, aby użytki rolne kwalifikowały się do płatności bezpośrednich muszą być przez cały rok kalendarzowy (z wyjątkiem przypadków działania siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych), wykorzystywane głównie do prowadzenia działalności rolniczej, która oznacza zarówno wytwarzanie produktów rolnych, jak i utrzymywanie użytków rolnych w stanie, dzięki któremu nadają się one do wypasu lub uprawy, bez konieczności podejmowania działań przygotowawczych wykraczających poza zwykle metody rolnicze i użycie zwykłego sprzętu rolniczego. Oznacza to, że płatności bezpośrednie mogą zostać przyznane nie tylko do gruntów rolnych, na których jest prowadzona produkcja (uprawa lub wypas zwierząt), ale również do takich, które są użytkowane jedynie w minimalnym stopniu, poprzez przeprowadzenie jednego zabiegu agrotechnicznego, np. koszenia. Do gruntów, na których nie jest prowadzona produkcja (wypas lub uprawa) i jednocześnie nie jest na nich przeprowadzony taki zabieg, nie mogą zostać przyznane płatności bezpośrednie. W związku z powyższym nie można powiązać wsparcia bezpośredniego z koniecznością posiadania zwierząt.

Jednocześnie, zgodnie z art. 36 ust. 5 ww. rozporządzenia 1307/2013, jednym z warunków niezbędnych do przyznania płatności obszarowych jest wymóg, aby kwalifikujące się hektary pozostawały w posiadaniu rolnika w dniu ustalonym przez państwo członkowskie – w Polsce jest to 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności. Ponadto, jak wynika z orzeczenia z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie C-216/19 Land Berlin, ww. kwalifikujące się hektary muszą pozostawać w posiadaniu rolnika w sposób zgodny z prawem, co oznacza, że wszystkie formy posiadania gruntów rolnych dopuszczone prawem danego państwa członkowskiego, mogą stanowić podstawę stwierdzenia spełnienia tego warunku. Tytułem posiadania może być zatem w szczególności prawo własności, umowa dzierżawy, lub inna forma umowy.

Należy podkreślić, że zgodnie z przepisami obowiązującymi w Polsce, umowa dzierżawy zawarta w formie ustnej jest tak samo ważna i wiążąca strony, jak umowa zawarta w formie pisemnej. W związku z powyższym, w przypadku gruntów dzierżawionych, osobą uprawnioną do ubiegania się o przyznanie płatności bezpośrednich jest dzierżawca, który faktycznie użytkuje dany grunt. Prawo do płatności przysługuje takiej osobie również w przypadku, gdy umowa dzierżawy została zawarta w formie ustnej. Płatności bezpośrednie nie są natomiast przewidziane dla właścicieli, którzy dysponując jedynie tytułem własności, nie zajmują się produkcją rolną. Planuje się, że analogiczne podejście zostanie utrzymane również w systemie płatności bezpośrednich, który ma obowiązywać od roku 2023, w

szczegółności w odniesieniu do rolników, którzy za poprzedni rok otrzymali płatności bezpośrednie w kwocie nieprzekraczającej 5 tys. EUR. Rolnicy tacy będą automatycznie uznawani za rolników aktywnych zawodowo.

Natomiast, gdy kwota płatności za poprzedni rok przekracza 5 tys. EUR – rolnik jest uznawany za aktywnego, jeżeli nie prowadzi żadnej z działalności wymienionej na negatywnej liście albo jeżeli:

1. w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG) działalność rolnicza tego rolnika została wskazana jako główna, lub
2. dokumenty z KRS lub REGON potwierdzą, że wykonywana przez rolnika działalność rolnicza stanowi główną działalność gospodarczą, lub
3. udokumentuje, że:
  - jego przychód z działalności rolniczej stanowi co najmniej 1/3 całego przychodu w gospodarstwie, lub
  - roczna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 5% całości przychodów z działalności pozarolniczej.

Należy wyjaśnić, że przyjęta w przepisach UE instytucja rolnika aktywnego zawodowo ma na celu wyeliminowanie ze wsparcia podmiotów, które dysponując znacznymi arealami ziemi rolnej nie zajmują się produkcją rolniczą. Zjawisko to nie sprzyja prawidłowej dystrybucji środków finansowych w ramach wsparcia bezpośredniego, którego zasadniczym celem jest wsparcie dochodów rolników. Niekorzystny wpływ pobierania płatności przez osoby niezajmujące się produkcją rolną dotyczy w szczególności dużych podmiotów, które posiadając znaczne zasoby ziemi osiągają wysokie przychody z tego tytułu. Z tego względu działania związane z badaniem aktywności rolniczej proponuje się ograniczyć jedynie do gospodarstw największych. W pozostałych przypadkach efekty stosowania tego mechanizmu byłyby niewspółmiernie małe do poniesionych nakładów administracyjnych.

Ad.11. Wsparcie sadownictwa – sadownik indywidualny.

Specyfiką rynku owoców i warzyw jest występująca cyklicznie duża niestabilność cenowa wynikająca głównie z wahań podaży, czyli wielkości produkcji. Wzrost podaży danego

asortymentu na rynku skutkuje spadkiem cen, co miało miejsce także w bieżącym sezonie w przypadku jabłek. Na sytuację na krajowym rynku owoców mają wpływ także uwarunkowania rynkowe w UE i na świecie. Obecnie okolicznością, która budzi szczególne zaniepokojenie jest wprowadzone przez Białoruś od 1 stycznia 2022 r. embargo na przywóz produktów rolno – spożywczych z UE, którego negatywne skutki w przypadku Polski będą dotyczyć przede wszystkim produkcji jabłek. Mając na uwadze powyższe Ministerstwo podejmuje działania w celu poprawy sytuacji sadowników:

- Polska w styczniu br. na forum Unii Europejskiej zwróciła się do Komisji Europejskiej z wnioskiem o monitorowanie sytuacji związanej z białoruskim embargiem oraz podjęcie działań mających na celu zapobieżenie stratom dla unijnych podmiotów sektora rolnego;
- mając na uwadze potrzebę zagospodarowania jabłek dotychczas kierowanych na rynek białoruski, Ministerstwo podjęło starania mające na celu pozyskanie nowych rynków zbytu, w tym rynków afrykańskich i skandynawskich;
- Ministerstwo na bieżąco prowadzi dialog z sektorem owoców na temat sytuacji na rynku, także w kontekście embarga białoruskiego, i analizuje zgłaszane przez uczestników rynku pomysły i rozwiązania.

Odnosząc się do kwestii wsparcia sadowników dotkniętych problemem niskich cen skupu należy wskazać, że przepisy Wspólnej Organizacji Rynków Produktów Rolnych (WORR), którym podlega także rynek owoców i warzyw, nie przyznają państwom członkowskim UE uprawnień do podejmowania na szczeblu krajowym samodzielnych decyzji o zastosowaniu mechanizmów interwencyjnych na rynku wpływających na stabilizację sytuacji i regulację cen. Założeniem polityki UE jest bowiem, iż ceny kształtowane są swobodnie poprzez popyt i podaż na wolnym rynku. To Komisja Europejska ma uprawnienia do podejmowania ewentualnych działań i przyjmowania dodatkowych regulacji prawnych w celu sprawnego i skutecznego reagowania na pojawiające się zakłócenia na rynku.

Należy podkreślić, że obowiązujące także w Polsce przepisy WORR dotyczące rynku owoców i warzyw koncentrują się na stymulacji procesu zrzeszania się producentów w organizacjach producentów. Potrzebę taką zidentyfikowano w związku z pogłębiającymi się dysproporcjami pomiędzy pozycją rynkową indywidualnych producentów owoców i warzyw oraz nabywców ich płodów rolnych, tj. handlu detalicznego oraz przetwórstwa. W świetle ww. przepisów organizacje producentów mają pozostawać podstawowym filarem

funkcjonowania rynku owoców i warzyw w UE. Są one silnymi rynkowo podmiotami tworzonymi z inicjatywy samych producentów, a głównym celem ich działalności jest stabilizacja rynków owoców i warzyw oraz umacnianie pozycji rynkowej producentów. Podmioty te są odpowiedzialne za skuteczne równoważenie relacji popytowo-podażowych na rynkach poszczególnych owoców i warzyw, co ma skutkować ustabilizowaniem cen uzyskiwanych przez producentów w perspektywie wieloletniej. Organizacje producentów mają również możliwość zastosowania działań z zakresu zarządzania kryzysowego oraz zapobiegania kryzysom (obejmujących m. in. wycofanie owoców i warzyw z rynku).

Producenci indywidualni mogą otrzymywać wsparcie poprzez programy operacyjne organizacji producentów, których są członkami. Organizacje producentów owoców i warzyw realizujące programy operacyjne są bowiem uprawnione do otrzymywania wsparcia finansowego na dofinansowanie realizowanych programów operacyjnych (pomoc może wynosić 4,1% wartości produkcji sprzedanej przez daną organizację producentów, 4,6 % - jeśli organizacja realizuje środki zarządzania kryzysowego). Działania możliwe do realizacji w ramach programów operacyjnych są opisane w opracowanej przez MRiRW „Strategii krajowej dla zrównoważonych programów operacyjnych organizacji producentów owoców i warzyw oraz zrzeszeń organizacji producentów owoców i warzyw w Polsce na lata 2018-2022”.

MRiRW zachęca indywidualnych producentów do zrzeszania się w organizacje producentów, co może ograniczyć ich problemy związane z niskimi cenami skupu, jak również ze zbytem swoich płodów rolnych.

Natomiast rolnicy indywidualni zajmujący się uprawą owoców mogą korzystać na zasadach ogólnych z powszechnych instrumentów wsparcia dostępnych w Polsce w ramach Wspólnej Polityki Rolnej.

Z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Norbert Kaczmarczyk
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/